

II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 14. marca 2006,

ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a uplatňovaním Dohody o EHP

(Prípád COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energi E2)

[oznámené pod číslom K(2006) 793]

(Iba anglické znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2007/353/ES)

Komisia 14. marca 2006 prijala rozhodnutie v prípade koncentrácie v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o koncentráciách) ⁽¹⁾, a najmä článku 8 ods. 2 tohto nariadenia. Úplné znenie verzie rozhodnutia, ktorá nemá dôverný charakter, možno v autentickom jazyku nájsť na internetovej stránke Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž na tejto adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. ZHRNUTIE

(1) Tento nástroj sa týka získania kontroly spoločnosťou DONG nad spoločnosťami Elsam, Energi E2, KE a FE.

(2) Spoločnosť DONG je dánska plynárenská spoločnosť vo vlastníctve štátu. Spoločnosti Elsam a Energi E2 (ďalej len „E2“) sú dánske spoločnosti na výrobu elektrickej energie v západnom Dánsku (Elsam) a vo východnom Dánsku (E2). Spoločnosti KE a FE sú maloobchodné spoločnosti na rozvod elektrickej energie v oblasti Kodane.

(3) V rozhodnutí sa konštatuje, že pri transakcii sa významne obmedzí účinná hospodárska súťaž, najmä v dôsledku posilnenia dominantného postavenia na týchto trhoch:

— veľkoobchodné zásobovanie zemným plynom Dánska (a potenciálne aj Švédska),

— skladovanie zemného plynu alebo vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu (bez ohľadu na to, či iba pre Dánsko, alebo aj pre Švédsko),

— zásobovanie plynom veľkých podnikov a decentralizovaných CHP (kombinovaných zariadení na výrobu tepelnej a elektrickej energie) ako 1 alebo 2 trhy v Dánsku,

— zásobovanie plynom malých podnikov a/alebo domácností ako 1 alebo 2 trhy v Dánsku.

(4) V rozhodnutí sa uvádza, že záväzky navrhované jednotlivými stranami dostatočne naprávajú zistené problémy hospodárskej súťaže. Pokiaľ ide o trh skladovania/vyrovnávania zmeny spotreby zemného plynu, hlavný účinok navrhovaných záväzkov vyplýva z odpredaja zariadenia na skladovanie zemného plynu v Lille Torup, čo bude mať pozitívny vplyv na hospodársku súťaž vzhľadom na skladovanie/vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu v Dánsku. Pokiaľ ide o veľkoobchodné a maloobchodné trhy zemného plynu, v rozhodnutí sa konštatuje, že program uvoľňovania zemného plynu navrhovaný spoločnosťou DONG v spojení s odpredajom zariadenia na skladovanie zemného plynu je dostatočný na odstránenie všetkých obáv o hospodársku súťaž zistených Komisiou vo vzťahu k týmto trhom.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (5) V Komisia preto oznámenú koncentráciu vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a s Dohodou o Európskom hospodárskom priestore podľa článku 2 ods. 2 a článku 8 ods. 2 nariadenia o koncentráciách a článku 57 Dohody o Európskom hospodárskom priestore.

II. DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. ÚČASTNÍCI

- (6) Spoločnosť DONG je dánska štátna plynárenská spoločnosť, ktorá pôsobí v oblasti prieskumu, výroby, prepravy na otvorenom mori a predaja ropy a zemného plynu, ako aj v oblasti skladovania a distribúcie zemného plynu. Má aj menej významné činnosti v oblasti výroby elektrickej energie vo veterných elektrárnach a zásobovanie elektrickou energiou a teplom.
- (7) Spoločnosti Elsam a Energi E2 (ďalej len „E2“) sú dánskymi spoločnosťami na výrobu elektrickej energie v západnom Dánsku (spoločnosť Elsam) a vo východnom Dánsku (spoločnosť E2). Obe spoločnosti vyvíjajú činnosť v oblasti výroby a obchodovania s elektrickou energiou (finančného a fyzického) na veľkoobchodnom trhu a vo výrobe teplárni. Od získania (východodánskej) maloobchodnej spoločnosti na rozvod elektrickej energie Nesa v roku 2004 vyvíja spoločnosť Elsam aj významné činnosti v oblasti rozvodu elektrickej energie do domácností a podnikov. Vlastníkmi väčšiny podielov spoločností Elsam a E2 je miestna samospráva a na druhej strane vlastníkmi značných podielov sú spoločnosti DONG a Vattenfall (spoločnosť Elsam) a spoločnosti Nesa a KE (spoločnosť E2).
- (8) Spoločnosti KE a FE zásobujú elektrickou energiou domácnosti a podniky v oblasti Kodane. V súčasnosti ich vlastní mesto Kodaň, resp. mesto Frederiksberg.

2. VYKONÁVANIE ČINNOSTI A KONCENTRÁCIA

- (9) Táto časť rozhodnutia opisuje navrhovanú operáciu vytvárajúcu koncentráciu, pri ktorej spoločnosť DONG získa kontrolu nad spoločnosťami Elsam, E2, KE a FE, bez určitých výrobných aktív spoločností Elsam a E2, ktoré budú prisúdené spoločnosti Vattenfall. Získanie týchto aktív spoločnosťou Vattenfall predstavuje samostatnú koncentráciu.

3. PRÁVNÝ A REGULAČNÝ RÁMEC

- (10) Rozhodnutie sa zaoberá uplatniteľným regulačným rámcom pre zemný plyn a elektrickú energiu.
- (11) Dánsky trh zemného plynu sa prvý raz otvoril konkurencii pre najväčších odberateľov 1. júla 2000, pričom si všetci odberatelia mohli vybrať dodávateľa od roku 2004. Pevninská sieť prepravy zemného plynu a prevádzkovateľ prepravného systému sa úplne otvorili v roku 2004 a dnes ich plne vlastní a prevádzkuje spoločnosť Energi-

net.dk, nezávislá verejná spoločnosť vlastnená dánskym štátom. Na činnosti pevninskej prepravnej siete sa vzťahuje regulácia prístupu tretej strany (TPA). Skladovacie zásobníky a podmorské plynovody spájajúce polia v dánskej časti Severného mora s dánskou pevninou vlastní spoločnosť DONG. Prístup k tejto infraštruktúre sa získava prostredníctvom obchodovaného TPA. Na pravidlá TPA dohliada Dánsky úrad regulácie energií (Danish Energy Regulatory Authority, ďalej len „DERA“), nezávislý orgán dohľadu v energetickom sektore.

4. RELEVANTNÉ TRHY

A. ZEMNÝ PLYN

1. Relevantné trhy výroby

- (12) Pokiaľ ide o relevantné trhy výroby v oblasti zemného plynu, prešetrovanie trhov Komisiou sa zameralo na vymedzenie trhov skladovania/vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu, veľkoobchodu zemného plynu a zásobovanie zemným plynom.

Trh skladovania zemného plynu a vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu

- (13) Pokiaľ ide o skladovanie plynu a/alebo iné nástroje na vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu, presné vymedzenie trhu takéhoto trhu v rozhodnutí ponecháva otvorené.
- (14) Strany navrhli trh výroby pre vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu vrátane skladovania v určených skladovacích zariadeniach, zmien vo výrobe, medzinárodný obchod, line-pack (skladovanie v prepravných potrubíach pomocou zvýšenia tlaku), prechod na iné palivá, prerušiteľné kontrakty trhové strediská s forwardovými trhmi.
- (15) Podľa Komisie možno tieto rôzne nástroje na vyrovnávanie zmeny spotreby zemného plynu rozdeliť do nasledujúcich piatich skupín:
- skladovanie v určených skladovacích zariadeniach,
 - možnosť prerušenia alebo iná úprava dopytu odberateľov, napr. centralizovaných CHP,
 - pružné zmluvy o zásobovaní (bez ohľadu na to, či sú založené na dovoze, domácej výrobe alebo na sekundárnych domácich zmluvách o zásobovaní),
 - pružné obchodovanie so zemným plynom v strediskách alebo dvojstranné obchodovanie (bez ohľadu na to, či forwardové, alebo *ad hoc*),
 - line-pack, t. j. skladovanie v prepravných potrubíach prostredníctvom zvýšenia alebo zníženia tlaku plynu v týchto potrubíach.

- (16) Prešetrovanie trhu Komisiou preukázalo, že pre Dánsko sa žiadna zo štyroch možností vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu k skladovaniu v určených uvedených skladovacích priestoroch nepovažuje za úplne priechodnú alebo dostatočne rozvinutú alternatívu vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu. Komisia však zastáva názor, že otázka relevantného trhu výrobu (buď vyrovnávania zmeny spotreby zemného plynu, alebo skladovania) môže zostať otvorená.

Trh veľkoobchodných dodávok zemného plynu

- (17) Pokiaľ ide o veľkoobchodné dodávky zemného plynu pre Dánsko, rozhodnutie konštatuje, že existuje trh pre veľkoobchodné dodávky zemného plynu pre Dánsko, ktorý zahŕňa:

— všetok predaj bez ohľadu na to, či prostredníctvom GTF, zmlúv o dodávke alebo iných dohôd,

— fyzických alebo zmluvných dovozcov⁽¹⁾, reimportérov (v prípade vrátenia zemného plynu), výrobcov (ak bude platiť v budúcnosti) a obchodníkov,

— ostatných obchodníkov (ako napríklad zásobovacie spoločnosti) alebo centralizované CHP (CHP v rozsahu, ak preberajú minimálne niektoré zo služieb pravidelne poskytovaných dodávateľom pri dodávke na mieste alebo s úmyslom opätovného predaja zemného plynu),

čo uspokojuje potreby týchto odberateľov mať prístup k veľkoobchodu zemného plynu v Dánsku.

- (18) Komisia prešetrovaním trhu zistila výrazné indikácie existencie samostatného trhu pre veľkoobchodné dodávky zemného plynu. Vo svojej odpovedi na článok 6 ods. 1 písm. c) rozhodnutia spoločnosť DONG uznala „existenciu predaja zemného plynu a obchodovania na veľkoobchodnej úrovni“ a vo svojej odpovedi na uvedenie námietok nenapadla toto alebo vyššie uvedené vymedzenie trhu výrobu týkajúce sa veľkoobchodného trhu.

- (19) Navrhovaná transakcia má vplyv aj na veľkoobchod vo Švédsku. V rozhodnutí sa konštatuje, že existuje samostatný trh veľkoobchodných dodávok zemného plynu určeného na spotrebu vo Švédsku. Dôvodom je, že situácia na trhu a podmienky pre veľkoobchodné dodávky vo Švédsku sú odlišné od situácie a podmienok v Dánsku.

⁽¹⁾ V tomto kontexte sa výraz „fyzický dovoz“ chápe ako všetky dodávky do dánskeho pevninského systému/prenosovej siete. Dánsky výrobca v dánskej časti kontinentálneho Severného mora sa tak stane priamym účastníkom v dánskom veľkoobchodnom trhu, ak dodáva zemný plyn do dánskej pevninskej siete.

Trh dodávok zemného plynu do centralizovaných zariadení CHP

- (20) Rozhodnutie konštatuje, že dodávky zemného plynu do centralizovaných zariadení CHP (t. j. do veľkých kombinovaných zariadení na výrobu tepelnej a elektrickej energie) predstavuje samostatný trh, pretože dodávky do centralizovaných CHP sa odlišujú od veľkoobchodného trhu. Centralizovaný výrobca energie CHP však môže vstupovať na veľkoobchodnom trhu ako kupujúci alebo ako predávajúci a vstupné bariéry pre veľkoobchodníkov, ktorí chcú zásobovať niektoré segmenty maloobchodného zásobovania do centralizovaných CHP, sa dajú prekonať.

- (21) Dodávka do centralizovaných CHP sa tiež odlišuje od ostatných trhov maloobchodných dodávok trhov z dôvodu vyššej pružnosti a výšky spotreby, odlišných vzorcov dopytu, cien a druhov zmlúv, odlišnej regulácie a skutočnosti, že centralizované CHP sú schopné priamo sa zúčastňovať veľkoobchodného trhu.

Trh(-y) dodávky zemného plynu decentralizovaným CHP a veľkým priemyselným odberateľom

- (22) Rozhodnutie konštatuje, že dodávka zemného plynu decentralizovaným CHP (t. j. malým kombinovaným zariadeniam na výrobu tepla a elektrickej energie) a dodávka zemného plynu veľkým priemyselným odberateľom predstavuje jeden trh alebo dva odlišné trhy výrobu.

- (23) Zákazníci typu malých podnikov nepatria do tohto trhu výrobu z dôvodu rozdielov okrem iného v cenách, rozpätí, marketingových a distribučných kanáloch, nákladoch na skladovanie, štruktúre trhu, miery zmien dodávateľa a požiadaviek na meranie.

- (24) V rozhodnutí sa uvádza, že dodávky veľkým priemyselným odberateľom a decentralizovaným CHP majú niektoré podobné vlastnosti (výška spotreby zemného plynu, druhy zmlúv na zemný plyn), ale aj niektoré rozdiely (pravidelnosť dopytu, odlišná štruktúra vlastníkov, lojalita odberateľov a miera zmien dodávateľa).

Trh(-y) dodávky zemného plynu domácnostiam a malým podnikom

- (25) V rozhodnutí sa uvádza, že existuje(-ú) jeden samostatný trh alebo dva samostatné trhy pre nemeraných odberateľov, t. j. odberateľov s ročnou spotrebou nižšou než 300 000 m³. Predaj odberateľom typu malých podnikov so spotrebou nižšou než 300 000 m³ a domácnostiam tak môže patriť buď do toho istého trhu výrobu, alebo do odlišných trhov výrobu.

- (26) Podmienky dopytu a ponuky medzi týmito dvoma druhmi odberateľov v Dánsku vykazujú mnoho podobných vlastností (vyššie ceny zemného plynu, nižšia tendencia meniť dodávateľa, požiadavky na nástroje manažmentu portfólia odberateľov, štandardizované všeobecné ponuky a dôležitosť imidžu značky, štruktúra trhu, náklady na skladovanie, vysoké bariéry pre vstup). Existuje aj množstvo relevantných odlišností (priemerná úroveň spotreby, ceny, náklady a rozpätia a odlišné stratégie marketingu).
- (27) Posúdenie konkurencie sa medzi týmito dvoma skupinami odberateľov významne neodlišuje, a preto sa necháva otvorená otázka, či dodávky domácnostiam a dodávky odberateľom typu malých podnikov tvoria rôzne segmenty rovnakého relevantného trhu alebo dva odlišné relevantné trhy.

2. Relevantné geografické trhy

Trh skladovania zemného plynu a vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu

- (28) Spoločnosť DONG uviedla, že relevantný geografický trh pre nástroje vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu je širší než Dánsko a zahŕňa aj Švédsko, severné Nemecko a Holandsko.
- (29) Výsledky prešetrovania trhu však ukázali, že geografický trh skladovania (alebo vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu) je, bez ohľadu na rozsah relevantného trhu výrobní, obmedzený na Dánsko. Hlavnými dôvodmi tohto záveru sú:
- väčšina nástrojov na vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu je k dispozícii iba na vnútroštátnej úrovni,
 - cezhraničné vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu je k dispozícii iba vo forme fyzického skladovania, vo Švédsku je však skladovacia činnosť veľmi nízka (Švédsko závisí takmer úplne od dánskych skladovacích zariadení) a použitie skladovacích zariadení v Nemecku je obmedzené v dôsledku vyšších prepravných vzdialeností a vyšších nákladov na prepravu. Počas prešetrovania trhu Komisiou boli vyjadrené pochybnosti o možnosti skladovania v zahraničí,
 - samotné strany používajú na svoju činnosť v Holandsku a Nemecku miestne skladovacie zariadenia.
- (30) Pokiaľ ide o švédsky trh skladovania/ostatných nástrojov vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu, v rozhodnutí sa konštatuje, že tento trh je rozsahom buď švédsky, alebo dánsko-švédsky.

Trh veľkoobchodných dodávok zemného plynu

- (31) Spoločnosť DONG uviedla, že relevantný geografický trh pre veľkoobchodné dodávky zemného plynu je širší než Dánsko (alebo Dánsko a Švédsko) a zahŕňa ešte prinajmenšom Nemecko.
- (32) Z prešetrovania trhu vyplynuli výrazné indikácie, že trh pre veľkoobchodné dodávky je obmedzený na Dánsko. V rozhodnutí sa konštatuje, že Švédsko nie je súčasťou rovnakého geografického trhu ako Dánsko; tvorí samostatný trh, ktorý je rozsahom švédsky alebo dánsko-švédsky, pretože veľkoobchodné dodávky vo Švédsku nevytvárajú silné konkurenčné obmedzenie pre veľkoobchodné dodávky v Dánsku. Podobne sa konštatuje, že Nemecko, Holandsko a Spojené kráľovstvo nie sú súčasťou rovnakého geografického trhu ako Dánsko. Dôvodmi sú:
- všetok zemný plyn spotrebovaný v Dánsku je dánsky (podmorský) zemný plyn,
 - v rokoch 2003 – 2005 (komerčný) dovoz predstavoval iba menej než 12 % celkovej dánskej spotreby,
 - pokiaľ ide o transakcie, ktoré zvyčajne neovplyvňujú veľkoobchodnú potrebu zemného plynu v Dánsku (t. j. transakcie v strediskách v Beneluxe, Spojenom kráľovstve alebo v Emdene), zdá sa, že ceny majú nedostatočný vplyv na veľkoobchodné ceny v Dánsku,
 - rôzni veľkoobchodní aktéri v rôznych krajinách uvedených vyššie majú v týchto krajinách značne odlišné trhové podiely,
 - prešetrovanie trhu ukazuje, že odberatelia dánskeho zemného plynu majú málo vedomostí o veľkoobchodných cenách v Nemecku a dovoz zemného plynu sa považuje za slabú náhradu naku-povania zemného plynu na veľkoobchodnej úrovni v Dánsku,
 - veľkoobchodní dodávateľia zemného plynu, ktorí chcú dovážať zemný plyn z Nemecka do Dánska, čelia významným prepravným nákladom, kapacitným obmedzeniam a administratívnym prekážkam.
- (33) Vo svojej odpovedi na článok 6 ods. 1 písm. c) rozhodnutia spoločnosť DONG tvrdila, že dodávky zemného plynu na nemeckej strane dánskeho miesta vstupu/výstupu v Ellunde patria do dánskeho veľkoobchodného trhu so zemným plynom. Na základe výsledkov prešetrovania trhu necháva rozhodnutie otvorenú otázku, či by sa tieto dodávky mali zahrnúť do geografického rozsahu dánskeho veľkoobchodného trhu dodávky zemného plynu.

Trh dodávok zemného plynu centralizovaným CHP

- (34) Trh dodávok zemného plynu centralizovaným zariadeniam CHP je pravdepodobne rozsahom vnútroštátny a môže nanajvýš zahrňovať Dánsko a Švédsko, pretože nemôže byť širší než geografický rozsah veľkoobchodného trhu. Okrem toho zo susedných krajín možno pokryť iba časti dodávok, ktoré potrebujú centralizované CHP.

Trh(-y) dodávok zemného plynu decentralizovaným CHP a veľkým priemyselným odberateľom

- (35) Trh alebo trhy dodávok zemného plynu decentralizovaným CHP a veľkým priemyselným odberateľom je/sú rozsahom vnútroštátne, pretože neexistuje žiadny priamy dovoz. Okrem toho štruktúra trhu sa medzi susediacimi krajinami jasne odlišuje. Existencia značných cenových rozdielov medzi Dánskom, Nemeckom, Švédskom a Holandskom ešte viac potvrdzuje existenciu vnútroštátnych trhov.

Trh(-y) dodávok zemného plynu domácnostiam a malým podnikom

- (36) Rozhodnutie konštatuje, že trh(-y) dodávok podnikovým odberateľom a domácnostiam v Dánsku nie je (nie sú) rozsahom väčší(-ie) než vnútroštátny(-e) a možno dokonca regionálny(-e). Otázkou, či trh(-y) je (sú) vnútroštátny(-e) alebo regionálny(-e), možno nechať otvorenú. Na jednej strane si predaj na tomto trhu vyžaduje vnútroštátny úrad predaja a služieb a všetci dodávatelia nameraným odberateľom v Dánsku sú Dáni, dánske spoločnosti a medzi jednotlivými vnútroštátnymi trhami existujú veľké cenové rozdiely. Na druhej strane sa doposiaľ iba menej než 1% odberateľov rozhodlo zmeniť dodávateľa. Regionálne distribučné spoločnosti preto majú ešte vo svojich oblastiach veľmi veľké trhové podiely a ceny pre koncového spotrebiteľa sú v týchto troch regionálnych oblastiach odlišné. Existencia veľkých rozdielov trhového podielu, ako aj cenové rozdiely medzi regiónmi by za normálnych okolností boli indikátormi, že regionálne trhy nie sú integrované.

3. Záver o relevantných trhoch v sektore zemného plynu

- (37) V rozhodnutí sa uvádza, že existujú tieto relevantné trhy:

1. dánsky trh skladovania alebo alternatívne dánsky trh pre vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu; švédsky trh skladovania alebo alternatívne švédsky trh vyrovnávania zmeny spotreby zemného plynu (švédsky alebo alternatívne rozsahom švédsko-dánsky);
2. veľkoobchodný trh zemného plynu pre Dánsko (rozsahom dánsky); trh veľkoobchodu zemného plynu pre Švédsko (švédsky alebo alternatívne rozsahom švédsko-dánsky);

3. dánsky trh dodávky zemného plynu centralizovaným CHP; švédsky trh dodávky zemného plynu centralizovaným CHP (rozsahom švédsky alebo rozsahom švédsko-dánsky);

4. trh alebo trhy dodávky zemného plynu veľkým priemyselným odberateľom, a to decentralizovaným CHP (rozsahom dánsky);

5. trh alebo trhy dodávky zemného plynu odberateľom typu malých podnikov a domácnostiam (rozsahom dánsky alebo regionálny).

B. ELEKTRICKÁ ENERGIA**1. Relevantné trhy výrobu****Výroba a veľkoobchod fyzickej elektrickej energie; doplnkové služby**

- (38) Dôležitá časť veľkoobchodného predaja a nákupu elektrickej energie v škandinávskej oblasti sa vykonáva prostredníctvom škandinávskej burzy elektrickej energie Nord Pool Spot ASA (ďalej len „Nord Pool“). Okrem týchto foriem veľkoobchodného obchodovania fyzickej elektrickej energie založených na Nord Pool výrobcovia/obchodníci a zákazníci uzatvárajú aj dvojstranné zmluvy o fyzickej veľkoobchodnej elektrickej energii.

- (39) Bezprostrednými odberateľmi doplnkových služieb sú TSO, ktoré sú zodpovedné za udržiavanie rovnováhy v sieti a za zabezpečenie dodávky počas núdzových situácií. Prešetrovanie trhu Komisiou videlo k jasnými indikáciám, že doplnkové služby/systém služieb nie sú jednoducho nahraditeľné inou dodávkou elektrickej energie na veľkoobchodnej úrovni. Okrem toho podiel prevádzkovateľa na regulačnej schopnosti sa môže v čase významne meniť bez akéhokoľvek zjavného súvisu s jeho postavením na trhu výroby elektrickej energie.

- (40) V rozhodnutí sa však uvádza, že presné vymedzenie tohto trhu/týchto trhov možno nechať otvorené. Dvojstranné dodávky odberateľom bez priameho prístupu do Nord Pool môžu alebo nemusia predstavovať samostatný trh výrobu a to isté možno povedať aj o doplnkových službách.

Finančné deriváty elektrickej energie

- (41) V rozhodnutí sa uvádza, že existuje samostatný trh finančnej elektrickej energie, pretože v podstate sa finančný trh zaoberá obchodovaním s rizikom, zatiaľ čo fyzický trh sa zaoberá obchodovaním s elektrickou energiou na spotrebu, a preto nie je plne nahraditeľný. Otázka, či jednotlivý finančný produkt CFDs (contracts for difference – zmluvy o rozdiel) patria do toho istého trhu alebo do samostatného trhu, sa necháva otvorená.

Maloobchodný predaj elektrickej energie

- (42) V rozhodnutí sa uvažuje o samostatných trhoch pre dodávky odberateľom s požiadavkami na hodinové meranie a o jednom trhu pre odberateľov bez požiadaviek na meranie. Toto odlišenie bolo jasne potvrdené prešetrením trhu. Tieto skupiny odberateľov platia odlišné ceny, spotrebovávajú odlišné výrobky a nakupujú odlišným spôsobom.

2. Relevantné geografické trhy

Veľkoobchodný predaj fyzickej elektrickej energie

- (43) V rozhodnutí sa uvádza, že konkurenčné účinky koncentrácie treba posudzovať podľa samostatných východo-dánskych/západodánskych oblastí cien Nord Pool alebo podľa kombinácie týchto dvoch oblastí plus Švédska, pretože škandinávská činnosť týchto strán sa obmedzuje takmer výlučne na Dánsko. Ak koncentrácia nevedie k negatívnym účinkom na hospodársku súťaž v takýchto kombináciách oblastí, potom nemôže viesť k negatívnym účinkom v žiadnej širšej cenovej oblasti.
- (44) Všetky ostatné otázky týkajúce sa vymedzenia geografického trhu pre veľkoobchodný trh s elektrickou energiou zostávajú vzhľadom na súčasnú činnosť otvorené.

Doplňkové služby

- (45) V rozhodnutí sa predpokladá, že doplnkové služby sú rozsahom vnútroštátne, pretože závisia na okamžitej a spoľahlivej dostupnosti v rámci určitej cenovej oblasti a pretože existuje zahŕňenie a vzájomné prepojenie.

Finančné deriváty elektrickej energie

- (46) Pokiaľ ide o *finančné deriváty elektrickej energie*, v rozhodnutí sa uvádza, že trh je prinajmenšom celo-škandinávsky, lebo obchodovanie s finančnými derivátmi elektrickej energie sa vykonáva na Nord Pool, zatiaľ čo CfD môžu zahŕňať iba určitú cenovú oblasť, pretože spoločnosti obchodujúce s týmito výrobkami budú predovšetkým veľkoobchodní dodávatelia a zákazníci práve v týchto cenových oblastiach.

Maloobchod s elektrickou energiou

- (47) V *maloobchodných trhoch elektrickej energie* v rozhodnutí sa uvádza, že trh meraných odberateľov je vnútroštátny, zatiaľ čo trh nameraných odberateľov je vnútroštátno-regionálny. Neexistuje žiadny priamy vstup zahraničných dodávateľských spoločností a nameraní zákazníci vo veľkej miere zostali verní svojim miestnym dodávateľom USO.

3. Záver o relevantných trhoch elektrickej energie

- (48) V rozhodnutí sa preto vymedzujú tieto trhy elektrickej energie:
1. veľkoobchod s elektrickou energiou (ktorý je východo-dánsky alebo západodánsky, prípadne širší);
 2. možno dvojstranný veľkoobchodný predaj odberateľom, ktorí nemajú prístup k Nord Pool (ktorý je východo-dánsky, resp. západodánsky);
 3. možno doplnkové služby (ktoré sú východo-dánske, resp. západodánske);
 4. finančné deriváty elektrickej energie (zahrnujúce oblasť Nord Pool, ak sa vylúčia CfD);
 5. možno CfD (ktoré sú východo-dánske, resp. západodánske);
 6. predaj elektrickej energie meraným (podnikovým) odberateľom (ktorí sú vnútroštátni dánski);
 7. predaj elektrickej energie nameraným odberateľom (predovšetkým domácnostiam) (ktorí sú vnútroštátni dánski alebo regionálni dánski).

C. ĎALŠIE TRHY

- (49) Navrhovaná koncentrácia ovplyvňuje množstvo ďalších trhov, neexistuje však žiadny negatívny vplyv na hospodársku súťaž buď v dôsledku nízkych trhových podielov, alebo v dôsledku neexistujúcich geografických prekrytí: vykurovanie teplárňami (miestnymi), produkcia popolčeka (regionálny rozsah ponechaný otvorený) a obchodovanie s CO₂ (pravdepodobne v celej EÚ).

5. HODNOTENIE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

ÚVODNÁ POZNÁMKA O MENŠINOVOM VLASTNÍCTVE AKCIÍ

- (50) V rozhodnutí sa skúma tvrdenie spoločnosti DONG o účinku vzťahov pred koncentráciou medzi zlučujúcimi sa stranami a medzi zlučujúcimi sa stranami a tretími stranami, ale zisťuje, že v žiadnom prípade uvažovanie o akomkoľvek takomto účinku nemôže vyrovnať negatívne účinky koncentrácie.

A. ZEMNÝ PLYN

1. **Trh skladovania zemného plynu a vyrovnania zmien spotreby zemného plynu**
- (51) Na základe prešetrovania trhu, ktoré sa vykonalo v tomto prípade, Komisia dospela k záveru, že spoločnosť DONG je v súčasnosti dominantnou spoločnosťou na dánskom trhu skladovania/vyrovnaní zmien spotreby zemného plynu.

- (52) V rozhodnutí sa uvádza, že prístup k skladovaniu/vyrovnaniu zmien spotreby zemného plynu je nutným doplnkom ostatných činností v oblasti zemného plynu, trh skladovania/vyrovnania zmien spotreby zemného plynu sa považuje za príslušný trh k ostatným trhom zemného plynu. Aj keď sú v spoločnosti DONG zodpovedné za uskladnenie, resp. predaj plynu dve samostatné právnické osoby, Komisia má názor, že obidve tieto činnosti sa vykonávajú so spoločným cieľom zvýšiť ziskovosť skupiny DONG a na takomto základe analyzovala účinok na dánsky trh skladovania/vyrovnania zmien spotreby zemného plynu.
- (53) Podľa rozhodnutia teda nadobudnutie spoločností E2 a Elsam ako hlavných nezávislých zdrojov vyrovnania zmien spotreby zemného plynu v Dánsku poskytne spoločnosti DONG možnosť a podnet znížiť svoje potreby skladovania nahradením používania svojich vlastných skladovacích zariadení použitím spoločností E2 a Elsam ako zdrojov vyrovnania zmien spotreby zemného plynu. Súčasne sa znížia alternatívy vyrovnania zmien spotreby zemného plynu, ktoré sú k dispozícii konkurenčným dodávateľom zemného plynu. V dôsledku toho a v dôsledku spôsobu uplatňovania dánskych taríf pre skladovanie stúpnu náklady na skladovanie ostatných dodávateľov zemného plynu, a tým klesne ich schopnosť vytvárať konkurenčný tlak na spoločnosť DONG.
- (54) Z týchto dôvodov sa v rozhodnutí uvádza, že operácia by viedla k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže na možnom dánskom trhu skladovania alebo na možnom dánskom trhu skladovania/vyrovnania zmien spotreby zemného plynu najmä prostredníctvom posilnenia dominantného postavenia spoločnosti DONG na týchto trhoch.
- (55) Pokiaľ ide o švédsky trh skladovania/vyrovnania zmien spotreby zemného plynu, v rozhodnutí sa konštatuje, že zistenie potenciálnej ujmy v Dánsku sa môže v zásade rozšíriť na Švédsko, ale že podrobné posúdenie jednotlivých vlastností švédskeho trhu nie je potrebné, ak sa zohľadní skutočnosť, že celkové posúdenie transakcie od neho nezávisí.
- 2. Trh veľkoobchodných dodávateľov zemného plynu**
- (56) Počas prešetrovania Komisia a spoločnosť DONG zaujali odlišné názory na relevantnosť analyzovania veľkoobchodných dodávok zemného plynu po [...] (*). Spoločnosť DONG spochybnila relevantnosť pohľadu za horizont [...] * rokov. Podľa Komisie sa trh zemného plynu vyznačuje dlhodobými investíciami do infraštruktúry a dlhodobými zmluvami o dodávke, čo odôvodňuje analýzu vrátane časového horizontu prekračujúceho [...] *. V rozhodnutí sa však konštatuje, že aj pri neprítomnosti akéhokoľvek zvaženia situácie na trhu po roku [...] * bude mať koncentrácia významné protikonkurenčné účinky na dánske veľkoobchodné dodávky v dôsledku odstránenia obmedzujúceho vplyvu projektu BGI a skutočnosti, že rozhodnutia konkurentov o vstupe budú ovplyvnené začatím rokovaní v roku 2008 o zmluvách so spoločnosťami Elsam a E2 o dodávkach.
- (57) V rozhodnutí sa konštatuje, že spoločnosť DONG je dominantná na dánskom trhu veľkoobchodných dodávateľov zemného plynu vzhľadom na skutočnosť, že trhovú podiel spoločnosti bol [80 – 90 %] * v roku 2004 ⁽¹⁾. Komisia analyzovala potenciálne obmedzenia konkurencie vzhľadom na dominantné postavenie spoločnosti DONG z nasledujúcich piatich zdrojov:
- prevádzkovatelia v dánskom sektore na otvorenom mori,
 - dovozcovia z Nemecka južne od potrubia DEUDAN,
 - obrat zemného plynu v Ellunde,
 - likvidný dánsky veľkoobchodný trh a
 - kapacita nového potrubia alebo iného dovozného zariadenia.
- (58) V rozhodnutí sa konštatuje, že tieto existujúce obmedzenia konkurencie sú neprimerané alebo nezabezpečujú s dostatočnou istotou, že v krátkom čase vytvoria účinné obmedzenie trhového postavenia spoločnosti DONG.
- (59) V rozhodnutí sa preto skúma, či táto transakcia bude viesť k posilneniu dominantného postavenia spoločnosti DONG odstránením skutočnej a/alebo potenciálnej konkurencie. Pokiaľ ide o obchodné záujmy spoločností E2 a Elsam stať sa aktívnymi hráčmi na dánskom veľkoobchodnom trhu zemného plynu, spoločnosť DONG popiera, že spoločnosti E2 a Elsam tvoria potenciálnych konkurentov, a tvrdí, že nie sú najvýznamnejšími konkurenčnými obmedzeniami voči spoločnosti DONG.
- (60) Podľa Komisie je dostatočné, že spoločnosti E2 a Elsam predstavujú dôležité konkurenčné obmedzenie (a nie nutne najvýznamnejšie), odstránenie ktorého by viedlo k obavám o hospodársku súťaž.
- (61) V prešetrovaní Komisie a v rozhodnutí sa konštatuje, že navrhovaná koncentrácia odstráni spoločnosť E2 ako skutočného konkurenta a spoločnosť Elsam ako spoľahlivého potenciálneho konkurenta spoločnosti DONG. Analýza Komisie piatich potenciálnych konkurenčných obmedzení uvedených vyššie v bode 57 nezmení tento záver. Okrem toho sa v rozhodnutí konštatuje, že nadobudnutie spoločnosťou Vattenfall malého podielu spoločností E2 a plynových elektrární Elsam nebude dostatočné na to, aby prevládalo stratu konkurenčného tlaku spôsobenú integráciou spoločností E2 a Elsam do skupiny DONG.

(*) Obchodné tajomstvo.

⁽¹⁾ V prvej polovici roku 2005 sa očakáva [80 – 90 %] *.

- (62) Okrem týchto horizontálnych účinkov sa v rozhodnutí konštatuje, že transakcia povedie k vylúčeniu odberateľov a v dôsledku toho k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže v dôsledku vertikálnej integrácie spoločnosti DONG so spoločnosťami E2 a Elsam, ktoré predstavujú okolo [20 – 30 %]* celkovej dánskej spotreby. Preto bude pre konkurentov spoločnosti DONG ešte ťažšie vstúpiť na dánske trhy so zemným plynom tak ako veľkoobchodní dodávatelia, ako aj ako dodávatelia konečným spotrebiteľom, čím sa zvýšia bariéry vstupu na tieto trhy.
- (63) Strany uviedli, že spoločnosť Elsam doteraz mala zdroje v obmedzenej miere iba v tretích krajinách, pretože vykonávala činnosť iba v niektorých swapoch a krátkodobých dohodách o kúpe. Komisia však uvádza, že dodávky do spoločnosti Elsam rivalmi spoločnosti DONG by minimálne predstavovali potenciálne obmedzenie správania sa spoločnosti DONG.
- (64) V rozhodnutí sa konštatuje, že aj ak by bol účinok vylúčenia obmedzený na vylúčenie dopytu od spoločnosti E2, takéto vylúčenie by významne posilnilo dominantné postavenie spoločnosti DONG na dánskom veľkoobchodnom trhu prostredníctvom vytvorenia ďalších zábran tretím stranám vo vstupe na tento trh vo významnom rozsahu. Je to tak z dôvodu, že dopyt takmer všetkých nezávislých (nezaujatých) tretích strán Dánka doteraz vzrástol prostredníctvom spoločnosti E2. Navrhovaná koncentrácia bude znamenať zvýšenie vstupných bariér na dánsky veľkoobchodný trh, pretože odstraňuje spoločnosť, ktorá nakupovala významné množstvá zemného plynu na veľkoobchodnom trhu s cieľom použiť ho tak interne, ako aj na dodávky zemného plynu ostatným užívateľom.
- (65) V rozhodnutí sa konštatuje, že predložená koncentrácia odstraňuje významné obmedzenia hospodárskej súťaže so spoločnosťou DONG na dánskom veľkoobchodnom trhu zemného plynu. Z dôvodu zakoreneného dominantného postavenia spoločnosti DONG na takomto trhu navrhovaná transakcia pravdepodobne povedie k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže, predovšetkým prostredníctvom posilnenia dominantného postavenia spoločnosti DONG.
- (66) Pokiaľ ide o veľkoobchodné dodávky zemného plynu do Švédska, spoločnosť DONG má veľmi silné postavenie aj na tomto trhu⁽¹⁾. V rozhodnutí preto zostáva otvorená otázka, či spoločnosť DONG je v postavení jediného dominantného subjektu, alebo v spoločnom dominantnom postavení na švédskom alebo dánsko-švédskom veľkoobchodnom trhu dodávok, pretože každý škodlivý účinok na ktorýkoľvek z týchto trhov by vyplýval zo škodlivého účinku, ktorý by táto operácia mala na veľkoobchodný trh Dánska.

3. Trh dodávok zemného plynu do centralizovaných CHP

- (67) V rozhodnutí sa konštatuje, že na trhoch dodávok zemného plynu centralizovaným CHP v Dánsku

a Švédsku nemôže vzniknúť žiadne vylúčenie odberateľov alebo ani vylúčenie vstupu, pretože a) žiadni zákazníci typu centralizovaných CHP neutrpia žiadnu ujmu minimálne do roku 2009 ani na dánskom, ani na švédskom trhu za dodávku centralizovaným CHP a b) po roku 2009 budú CHP chránené, ak sa fungovanie veľkoobchodného trhu posilní prostredníctvom programu uvoľňovania zemného plynu navrhovaného jednotlivými stranami.

- (68) Pokiaľ ide o potenciálnu konkurenciu, v rozhodnutí sa konštatuje, že nie je pravdepodobné, že by sa spoločnosti E2 a/alebo Elsam mohli považovať za potenciálnych účastníkov vstupujúcich na trh dodávky centralizovaným CHP, pretože sa zdá nepravdepodobné, že iné centrálny CHP by boli ochotné uspokojovať svoje potreby zemného plynu dodávkami od svojich priamych konkurentov.

- (69) V rozhodnutí sa preto konštatuje, že koncentrácia nevedie k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže na trhoch dodávok centrálnym CHP ani v Dánsku, ani vo Švédsku.

4. Trh(-y) dodávok priemyselným odberateľom a decentralizovaným CHP

- (70) V rozhodnutí sa uvádza, že spoločnosť DONG je dominantná a v blízkej budúcnosti zostane dominantná pri trhovom podiele [60 – 70 %]* v roku 2004, ktorý je posledným rokom, za ktorý existujú spoľahlivé údaje o trhovom podiele. Neexistuje žiadny dôvod domnievať sa, že trhovú podiel spoločnosti DONG klesne v blízkej budúcnosti pod 50 %.
- (71) Dominantné postavenie spoločnosti DONG vo veľkoobchode, skladovaní, v podmorských plynovodoch a dovozných potrubíach ďalej podporuje postavenie spoločnosti DONG na tomto trhu/týchto trhoch dodávky veľkým podnikovým odberateľom a decentralizovaným CHP, pretože skladovacie zariadenia a prístup k zemnému plynu sú významnými konkurenčnými parametrami v kontexte dodávok týmito skupinám odberateľov.
- (72) Okrem toho konkurenti spoločnosti DONG nemôžu zhoršiť dominantnosť spoločnosti DONG, pretože HNG/MN a Statoil Gazelle sú malými spoločnosťami, pretože HNG/MN je finančne slabým konkurentom a pretože existujú silné väzby medzi spoločnosťami DONG a HNG/MN.

- (73) Spoločnosti E.ON a Shell majú veľmi malý podiel na dánskom(-ych) trhu(-och) predaja veľkým podnikovým odberateľom a decentralizovaným CHP a spoločnosť E.ON sa pravdepodobne bude orientovať na svoje škan-dinávské činnosti na švédskom trhu.

⁽¹⁾ Minimálne [45 – 55 %]* podľa stratégie predaja spoločnosti DONG na rok 2005 a [70 – 80 %]* v roku 2003 podľa nedávneho rozhodnutia (556/2004) švédskeho úradu pre hospodársku súťaž.

- (74) V rozhodnutí sa tiež zistili ďalšie prejavy zakoreneného dominantného postavenia spoločnosti DONG pred koncentráciou: spoločnosť DONG má jasne najnižšiu mieru zmeny dodávateľa medzi veľkými hráčmi na trhu. Spoločnosť DONG je najlepšie umiestnenou spoločnosťou ponúkajúcou obidva energetické produkty a je schopná vytvoriť si pomerne blízke vzťahy s množstvom decentralizovaných CHP.
- (75) V rozhodnutí sa uvádza, že predložená operácia posilňuje dominantné postavenie spoločnosti DONG v dôsledku zvýšenia vstupných bariér a v dôsledku odstránenia potenciálnej konkurencie.
- (76) Navrhovaná operácia zvyšuje vstupné bariéry, pretože pre ostatných hráčov bude ťažšie dosiahnuť kritickú veľkosť dodávky zemného plynu, ak sa približne 20 % celkovej dánskej spotreby zemného plynu odstráni z trhu. Okrem toho už privilegovaný prístup spoločnosti DONG k decentralizovaným CHP sa bude v dôsledku koncentrácie ďalej posilňovať. Koncentrácia tiež zvyšuje riziko zabránenia vstupu do oblasti skladovania zemného plynu alebo zvýšenia nákladov konkurencie v súvislosti so skladovaním, čo ďalej zvýšil vstupné bariéry. Okrem toho koncentrácia pravdepodobne zvýši vstupné bariéry na veľkoobchodných trhoch, čím sťaží konkurentom spoločnosti DONG získavať zdroje za konkurenčných podmienok. Spoločnosť DONG bude po koncentracii v privilegovanom postavení aj pri ponuke obidvoch energetických produktov, zatiaľ čo ostatní konkurenti budú ťažšie vyrovnávať ponuku spoločnosti DONG.
- (77) Navrhovaná operácia okrem toho posilňuje dominantné postavenie spoločnosti DONG v dôsledku eliminácie potenciálnych konkurentov Elsam, E2, Nesa a KE.
- (78) Spoločnosti E2 a Elsam majú prístup k veľkým množstvám zemného plynu za konkurenčné ceny. Majú tiež prístup k skladovaniu a prostriedkom vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu. Okrem toho majú potrebnú „energetickú“ značku. Pri prešetrovaní trhu Komisiou jasná väčšina respondentov uviedla, že spoločnosti Elsam a E2 by im mohli predať ďalšie množstvá zemného plynu. Nakoniec Komisia našla jasný dôkaz pre takéto možnosti vstupu a zámery spoločnosti E2, ktorá už predložila ponuky spoločnostiam veľkoobchodného regionálneho zásobovania vo Švédsku a Dánsku v roku 2003 a 2004.
- (79) Spoločnosti NESA a KE sú silnými energetickými značkami a môžu dosiahnuť synergické účinky na náklady a zvýšenie lojality odberateľov predajom obidvoch energií. Majú prístup k veľkej základni odberateľov z oblasti priemyslu. Aj spoločnosti DONG a Statoil Gazelle považovali KE, Elsam a Energi E2 za potenciálnych konkurentov na dánskom trhu zemného plynu.
- (80) Z týchto dôvodov sa v rozhodnutí konštatuje, že navrhovaná operácia bude mať za následok výrazné zhoršenie účinnej hospodárskej súťaže, predovšetkým v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia na trhu alebo trhoch dodávky zemného plynu veľkým podnikovým odberateľom a decentralizovaným CHP.
- 5. Trh(-y) dodávky zemného plynu domácnostiam a malým podnikom**
- (81) Podľa rozhodnutia je spoločnosť DONG dominantnou vo dvoch regionálnych oblastiach s trhovým podielom nad [90 – 100 %]* a toto dominantné postavenie je posilnené vysokými vstupnými bariérami, kontrolou spoločnosti DONG nad skladovaním a prístupom k podmorskému zemnému plynu, ako aj jej dominantným postavením na veľkoobchodnom trhu.
- (82) Pri alternatívnom predpoklade vnútroštátneho trhu sa spoločnosti DONG a HNG/MN považujú za spoločné dominantné spoločnosti s trhovými podielmi [25 – 35 %]* v prvom prípade a [55 – 65 %]* v druhom prípade. Medzi týmito spoločnosťami existujú silné väzby. Trh je veľmi transparentný a akákoľvek odchýlka od oligopolistického správania sa by sa dala ľahko zistiť. Výrobok je veľmi homogénny a umožňuje tichú koordináciu. Miera lojality odberateľov je veľmi vysoká, čo má za následok vysoké vstupné bariéry. Okrem toho existujú účinné odvetné mechanizmy proti odchýlkam od oligopolistického správania a silný spoločný záujem o udržanie súčasného stavu.
- (83) V rozhodnutí sa uvádza, že dominantnosť spoločnosti DONG sa posilní zvýšením vstupných bariér a do istej miery odstránením potenciálnej konkurencie.
- (84) Koncentrácia zvýši vstupné bariéry v dôsledku vyšších nákladov na skladovanie a väčších ťažkostí pri dosiahnutí kritickej veľkosti a hospodárnosti v dôsledku veľkosti a rozsahu potrebných na to, aby vstup bol finančne únosný. Okrem toho operácia odstraňuje väčších odberateľov na rôznych trhoch, ktorých vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu môže byť kryté požiadavkami na flexibilitu domácností a odberateľov typu malých podnikov. Nakoniec pravdepodobné zníženie likvidity na dánskom veľkoobchodnom trhu zemného plynu zvyšuje schopnosť spoločnosti DONG vylúčiť prístup svojich konkurentov k veľkoobchodu so zemným plynom.
- (85) Koncentrácia odstráni určitú potenciálnu konkurenciu zo strany spoločností KE a NESA, ktoré sú maloobchodnými spoločnosťami zásobovania elektrickou energiou, pričom obidve majú základ v širšej oblasti Kodane. Majú už vytvorené kancelárie predaja, veľké kapacity predaja, zariadenia informačných technológií a systémy faktúrovania. Majú veľké portfóliá odberateľov, na ktorých možno stavať s cieľom vstupu na maloobchodné trhy zemného plynu. Obidve spoločnosti majú aj značnú silu značky tak na vnútroštátnej, ale najmä na regionálnej úrovni. Teda spoločnosti NESA a KE nestoja pred vysokými vstupnými bariérami, s ktorými by sa stretala väčšina ostatných vstupujúcich. [...]*

- (86) Na druhej strane mnohí zákazníci spoločnosti KE už budú mať svoje požiadavky na energiu na varenie pokryté mestským plynom a svoje požiadavky na vykurovanie pokryté prostredníctvom teplární. Musí sa tiež vziať do úvahy, že časť odberateľov spoločností NES A a KE v oblasti elektrickej energie by sa mohla použiť na súťaž so spoločnosťou HNG/MN, ktorej oblasti distribúcie zemného plynu sa geograficky prekrývajú so sieťami spoločností NES A a KE a nie so sieťami spoločnosti DONG.
- (87) V rozhodnutí sa tiež uznáva, že ostatné spoločnosti zásobovania elektrickou energiou by mohli vstúpiť na trh dodávok zemného plynu malým podnikom a domácnostiam, ale konštatuje, že spoločnosti KE a NES A majú zvláštne postavenie v prístupe k zemnému plynu, ktoré by ostatné elektrické spoločnosti ťažko dosiahli.
- (88) Z týchto dôvodov sa v rozhodnutí konštatuje, že predložená koncentrácia významne zhorší hospodársku súťaž na trhu alebo trhoch dodávky zemného plynu domácnostiam a malým podnikom bez ohľadu na to, či tieto trhy sú/tento trh je definovaný/definovaný ako regionálne/regiónálny alebo ako vnútroštátne/vnútroštátny, najmä v dôsledku posilnenia dominantného postavenia.

6. Záver hodnotenia trhov zemného plynu pred zväznením zmien predloženej koncentrácie

- (89) V rozhodnutí sa konštatuje, že transakcia vedie k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže, predovšetkým prostredníctvom posilnenia dominantného postavenia na nasledujúcich trhoch výroby:
- veľkoobchodná dodávka zemného plynu pre Dánsko (a potenciálne aj pre Švédsko),
 - skladovanie alebo vyrovnávanie zmien spotreby zemného plynu (bez ohľadu na to, či iba pre Dánsko alebo aj pre Švédsko),
 - dodávka zemného plynu veľkým podnikovým odberateľom a decentralizovaným CHP ako jeden alebo dva trhy v Dánsku,
 - dodávka plynu malým obchodným odberateľom a/alebo domácnostiam ako jeden alebo dva trhy v Dánsku.

B. ELEKTRICKÁ ENERGIA

- (90) V rozhodnutí sa uvádza, že koncentrácia nevytvára pochybnosti o hospodárskej súťaži na žiadnom trhu elektrickej energie.

1. Veľkoobchod s elektrickou energiou

- (91) Podľa rozhodnutia majú na prvý pohľad spoločnosti Elsam a E2 vo svojich príslušných oblastiach Nord Pool dominantné postavenie vo veľkoobchode s elektrickou energiou, kedykoľvek sú tieto oblasti izolované od ostat-

ných oblastí Nord Pool, pretože účinné obmedzenie vytvárané veternými elektrárnami vnútri oblasti a decentralizovanými CHP je nízke.

- (92) Horizontálne účinky navrhovanej koncentrácie však budú s najvyššou pravdepodobnosťou značne prevýšené stratou trhového podielu v dôsledku toho, že spoločnosť Vattenfall podmienične spojila odpredaj elektrární spoločnosti Vattenfall tak vo východnom, ako aj v západnom Dánsku, čo vytvára životaschopného konkurenta oblasti dodávateľov a značne znižuje ich trhový podiel. V návrhu rozhodnutia sa tiež konštatuje, že úmysly spoločností Elsam a E2 vstúpiť si navzájom do teritórií neboli vytvorené a že spoločnosť DONG odmietla vstup do výroby elektrickej energie pomocou elektrární na zemný plyn. V rozhodnutí sa preto konštatuje, že všetky potenciálne horizontálne účinky sú vysoko prevážené istejším a okamžitým pozitívnym účinkom vstupu spoločnosti Vattenfall.
- (93) Pokiaľ ide o vertikálne účinky, v rozhodnutí sa uvádza, že spoločnosť DONG pravdepodobne nezvýši náklady konkurentov (zemný plyn ako vstup) po koncentracii. Modelová simulácia potvrdila, že na to, aby zníženie výkonu malo akýkoľvek význam, by boli potrebné veľmi významné zvýšenia cien zemného plynu. Takéto zvýšenia založené na vertikálnych účinkoch súvisiacich s koncentraciou by neboli realistické z hľadiska konkurenčných obmedzení, ktoré by napriek dominantnému postaveniu aj tak existovali na strane spoločnosti DONG po koncentracii. Toto konštatovanie je zosilnené opravnými opatreniami ponúkanými spoločnosťou DONG, ktoré po koncentracii zvýšia dostupnosť alternatívnych zdrojov zemného plynu decentralizovaným CHP. Okrem toho, aj ak by zlúčený subjekt po koncentracii mal motiváciu snažiť sa zvýšiť ceny zemného plynu pre decentralizované CHP, nie je pravdepodobné, že by sa to premietlo do vyšších cien elektrickej energie z dôvodu zvýšenej konkurencie na východe a západe Dánska spôsobenej odpredajom elektrární spoločnosti Vattenfall.
- (94) Nie je pravdepodobné, že spoločnosť DONG v budúcnosti bude schopná vytvárať akýkoľvek priamy vplyv na decentralizované CHP v dôsledku záväzku spoločnosti Elsam voči dánskej vláde pre hospodársku súťaž z marca 2004 v súvislosti so získaním spoločnosti Nesa spoločnosťou Elsam, keď sa spoločnosti Elsam a Nesa zaviazali, že odpredajú všetky svoje akcie v decentralizovaných plynových CHP.
- (95) Preskúmal sa aj účinok koncentrácie na inak pozitívny vplyv Great Belt Interconnector (veľkého spojenia), ktorý spája východné a západné Dánsko a očakáva sa v roku 2010. Dospelo sa k záveru, že obmedzenie, pravdepodobne 600 MW, ktoré by sa tým dalo vytvoriť v prípade nerealizovanej koncentrácie, je v každom prípade nižšie než obmedzenie zabezpečené vstupom spoločnosti Vattenfall do oboch oblastí. To sa tiež potvrdilo modelovou simuláciou.

(96) Tieto úvahy a zistenia týkajúce sa horizontálnych a vertikálnych účinkov navrhovanej koncentrácie platia aj pre bilaterálny veľkoobchod elektrickej energie odberateľom na východe aj západe Dánska, čo predpokladá samostatný trh pre odberateľov veľkoobchodu, ktorí možno nemajú priamy prístup na veľkoobchodný trh Nord Pool.

(97) V širšej súvislosti so strediskom Nord Pool budú mať strany podiely na trhu nižšie než 10 %, dokonca aj na trhu zahrnujúcom iba Švédsko a obidve časti Dánska.

2. Doplnkové služby

(98) V rozhodnutí sa uvádza, že koncentrácia spoločností Elsam a E2 musela čeliť malej konkurencii vo svojich príslušných oblastiach, zatiaľ čo spoločnosť DONG bude mať po koncentracii v každej oblasti vážneho konkurenta, menovite spoločnosť Vattenfall. Koncentrácia preto nepovedie k problému konkurencie na možných trhoch doplnkových služieb vo východnom a západnom Dánsku.

3. Finančné deriváty elektrickej energie

(99) Na škandinávskom trhu obchodovania *finančných derivátov elektrickej energie* majú fúzujúce strany spoločný trhový podiel nižší než 10 %. Tento malý trhový podiel rozptyľuje všetky obavy na takomto trhu.

(100) Pokiaľ ide o potenciálnu oblasť trhov CfD pre východné a západné Dánsko, spoločnosti E2 a Elsam sú jasne hlavnými predajcami CfD vo svojich príslušných oblastiach. Treba však očakávať, že odpredaj výrobných aktív spoločnosti Vattenfall spôsobí zavedenie spoločnosti Vattenfall ako hlavného predajcu CfD tak vo východnom, ako aj v západnom Dánsku.

4. Maloobchodné zásobovanie podnikových odberateľov elektrickou energiou

(101) V rozhodnutí sa uvádza, že súčasná úroveň konkurencie na dánskom trhu dodávky elektrickej energie meraným odberateľom je vysoká. Fúzovaný subjekt bude mať spoločný trhový podiel [20 – 30 %] *. Po koncentracii fúzovaný subjekt do veľkej miery vyrovná odstup od hráča číslo 1, EnergiDanmark. Okrem toho sa množstvo ostatných konkurentov považuje za dostupnú alternatívu pre odberateľov.

5. Maloobchodné zásobovanie elektrickou energiou malým odberateľom so štandardným profilom zaťaženia

(102) Operácia povedie aj k určitému prekrytiu podielov na trhu maloobchodného zásobovania elektrickou energiou malých odberateľov. Konkurenčná scéna na tomto trhu v Dánsku je pomerne rozdrobená, s malým počtom odberateľov typu domácností, ktorí doposiaľ prešli od svojho miestneho dodávateľa. Na vnútroštátnom, dánskom trhu sa spoločnosť DONG stane najväčšou spoločnosťou, aj keď s obmedzeným trhovým podielom okolo [25 – 30 %] *.

(103) Aj keď spoločnosti NESA a KE boli medzi dôležitejšími spoločnosťami, ku ktorým prešli zákazníci, ostatní konkurenti majú porovnateľné miery akvizície odberateľov.

(104) Za predpokladu regionálnych trhov v rozhodnutí sa uvádza, že operácia nepovedie k významnému posilneniu postavenia spoločností Nesa, KE a FE v ich príslušných oblastiach zásobovania, pretože konkurenti tretích strán, ako napríklad spoločnosti OK a EnergiDanmark, sú tiež dobre umiestnenými konkurentmi v oblasti zásobovania, rovnako ako ostatné strany koncentrácie.

6. Záver o hodnotení konkurencie na trhoch elektrickej energie

(105) V rozhodnutí sa uvádza, že koncentrácia nevedie k významnému zhoršeniu účinnej hospodárskej súťaže, predovšetkým ako dôsledok vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia ani na žiadnom potenciálne dotknutom veľkoobchodnom trhu elektrickej energie, doplnkových služieb, finančných derivátov elektrickej energie, maloobchodného zásobovania podnikových odberateľov, ani dodávok elektrickej energie malým odberateľom.

6. ZÁVÄZKY

A. OPIS ZÁVÄZKOV

1. Odpredaj skladovania

(106) S cieľom riešiť obavy o hospodársku súťaž na trhu skladovania/vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu spoločnosť DONG predložila záväzok odpredať do 1. mája 2007 svoje väčšie zariadenie na skladovanie zemného plynu v Lille Torup v Jutlande. Právo predávať kapacitu skladovania v skladovacom zariadení Lille Torup na skladovanie zemného plynu v roku 2007/2008, ktorý trvá od 1. mája 2007 do 30. apríla 2008, bude mať iba kupujúci. Spoločnosť DONG sa zaväzuje, že počas obdobia desiatich rokov od uzatvorenia predaja nenadobudne priamy ani nepriamy vplyv na celé skladovacie zariadenie ani jeho časť, s výnimkou prípadu, ak to Komisia vopred schváli.

2. Program uvoľňovania plynu

- (107) S cieľom riešiť obavy o hospodársku súťaž predložené na veľkoobchodných trhoch spoločnosť DONG predložila ako záväzok program uvoľňovania zemného plynu, aby sprístupnila tretím stranám zemný plyn v Dánsku. Objem plynu, ktorý sa má uvoľniť, bude 400 miliónov m³ ročne (spolu 2 400 miliónov m³), ktoré sa budú dražiť v rokoch 2006 až 2011 na dodávku v plynárenských rokoch nasledujúcich po každej dražbe. Objemy zodpovedajú približne 10 % celkovej dánskej spotreby v roku 2005. V prípade, ak by sa významne zmenili trhové podmienky, spoločnosť DONG môže za určitých okolností požiadať Komisiu, aby ukončila program uvoľňovania plynu vzhľadom na posledné dve dražby. Program uvoľňovania plynu predpokladá dvojstupňový program dražby: počas „primárnej dražby“ spoločnosť DONG dá k dispozícii plyn na virtuálnom bode/mieste obchodovania v Dánsku a, ako vo swape, úspešní dražitelia dajú k dispozícii rovnaký objem plynu pre spoločnosť DONG na jednom zo 4 špecifikovaných miest obchodovania so zemným plynom v severozápadnej Európe. Všetky množstvá, ktoré sa nepredajú v primárnej dražbe, sa predajú v tradičnej dražbe uvoľňovania plynu, ktorá sa bude konať neskôr v tom istom roku. Okrem toho záväzky predpokladajú klauzulu uvoľnenia odberateľa, podľa ktorej existujúci priami zákazníci spoločnosti DONG, ktorí sa zúčastňujú procesu dražby alebo ktorí nakupujú zemný plyn od obchodníka/veľkoobchodníka, ktorému boli pridelené prídeľy v dražbe, majú právo voči spoločnosti DONG znížiť svoje zmluvné povinnosti nákupu.

B. HODNOTENIE PREDLOŽENÝCH ZÁVÄZKOV

1. Účinok navrhovaných záväzkov na trh skladovania/vyrovňovania zmien spotreby zemného plynu

- (108) Hlavný vplyv navrhovaných záväzkov na trh skladovania/vyrovňovania zmien spotreby zemného plynu vyplýva z odpredaja zariadenia na skladovanie v Lille Torup. Okrem toho program uvoľňovania plynu zvýši likviditu dánskeho veľkoobchodného trhu, a tak poskytne nové zdroje vyrovňovania zmien spotreby zemného plynu.
- (109) Odpredaj väčšieho z dvoch dánskych zariadení na skladovanie, ktoré má kapacitu približne 400 miliónov m³ so žiadnymi rezervami kapacity vyššími než 1 rok, vytvorí zvýšenú konkurenciu na tomto trhu, či pokladanom za trh skladovania, alebo za širší trh vyrovňovania zmien spotreby zemného plynu. Tieto objemy skladovania/vyrovňovania spotreby zemného plynu majú veľkosť menej než 57 % dánskej kapacity skladovania, a tým veľkej časti celkového vyrovňovania zmien spotreby zemného plynu dostupného v Dánsku.
- (110) Odpredaj zariadenia na skladovanie v Lille Torup považujú účastníci trhu vo všeobecnosti za opatrenie s pozitívnym vplyvom na hospodársku súťaž vzhľadom na skladovanie/vyrovňovanie zmien spotreby zemného plynu v Dánsku.

- (111) Pozitívny vplyv na vyrovňovanie zmien spotreby zemného plynu dostupné v Dánsku bude tiež vyplývať z programu uvoľňovania plynu, ktorý tak doplnuje flexibilitu ponúkanú trhu zariadením na skladovanie v Lille Torup.

- (112) Obidva prvky záväzkov, t. j. odpredaj skladovania a program uvoľňovania plynu, budú tiež mať pozitívny vplyv aj na švédске trhy. Hospodárska súťaž medzi spoločnosťou DONG a budúcim prevádzkovateľom skladovacieho zariadenia Lille Torup bude tiež v prospech odberateľov švédskeho skladovania. To isté sa vzťahuje aj na účinky programu uvoľňovania plynu.

2. Účinok navrhovaných záväzkov na veľkoobchodnom trhu zemného plynu

- (113) Komisia konštatuje, že program uvoľňovania zemného plynu ponúkaný spoločnosťou DONG v kombinácii s odpredajom skladovacieho zariadenia je dostatočným opatrením na odstránenie všetkých obáv o konkurenciu zistených Komisiou v súvislosti s veľkoobchodným trhom.
- (114) Pokiaľ ide o program uvoľňovania plynu, ponúkané množstvá 400 miliónov m³ ročne, ktoré sa majú swapovať alebo predať prostredníctvom buď primárnej, alebo sekundárnej dražby predstavujú približne 10 % dánskeho dopytu.
- (115) Po prvé, vzhľadom na vylúčenie odberateľov budú tieto množstvá v kombinácii s ustanovením o uvoľnení odberateľov kompenzovať objemy, ktoré spoločnosť E2 zabezpečila v posledných desiatich rokoch na krátkodobom základe tak v Dánsku, ako aj mimo neho a ktoré predstavujú približne 5 % dánskeho dopytu. Uvoľnené množstvá tiež kompenzujú všetky ďalšie objemy, ktoré by potenciálne nakúpili tak spoločnosť Elsam, ako aj spoločnosť E2 pred uplynutím ich dlhodobých zmlúv o dodávke so spoločnosťou DONG v roku 2009.
- (116) Po druhé, tieto množstvá budú kompenzovať obmedzenie potenciálnej konkurencie spoločnosťou Elsam a obzvlášť spoločnosťou E2. Je však ťažké určiť s dostatočnou presnosťou, ktoré množstvá by tieto spoločnosti predali v dohľadnej budúcnosti. Avšak dovoz zo strany spoločnosti E2 a pre ňu plus trhové podiely všetkých konkurentov (okrem [...]*) spolu (t. j. všetka nezávislá konkurencia spoločnosti DONG braná dohromady) mal objem okolo 10 % dánskeho dopytu v roku 2004.

- (117) Treba zohľadniť aj to, že tieto množstvá budú obsahovať ustanovenia o vyrovnaní zmien spotreby zemného plynu, ktoré spôsobia, že tento zemný plyn bude atraktívny pre všetky účely dánskeho veľkoobchodného trhu.
- (118) Prvkom osobitného významu je ustanovenie o uvoľnení odberateľa, ktoré zabezpečuje stimul pre kupujúcich tohto zemného plynu používať ho v Dánsku, umožňuje vstup a rieši znepokojenie z vylúčenia odberateľov.
- (119) Pokiaľ ide o trvanie a rozsah programu uvoľnenia zemného plynu, veľký počet účastníkov trhu ho hodnotil ako dostatočný na odstránenie škodlivých účinkov koncentrácie na dánsky veľkoobchodný trh.
- (120) Na dánsky veľkoobchodný trh bude mať priaznivý vplyv aj opravné opatrenie odpredaja skladovacích zariadení. Je to z dôvodu, že rovnoprávny prístup ku kapacite skladovania nezávisle od spoločnosti DONG je dôležitým umožnením vykonávať veľkoobchodné operácie v Dánsku tretími stranami.
- 3. Účinok navrhovaných záväzkov na maloobchodné trhy zemného plynu**
- Trh(-y) dodávateľov priemyselným odberateľom a decentralizovaným CHP a trh(-y) dodávateľov malým podnikom a domácnostiam**
- i) *Vytvorenie vstupných bariér (vertikálne problémy)*
- (121) V rozhodnutí sa uvádza, že program uvoľňovania zemného plynu je odpoveďou na všetky obavy týkajúce sa vytvorenia vstupných bariér na týchto trhoch.
- (122) Presnejšie, program uvoľňovania zemného plynu je odpoveďou na obavy, pokiaľ ide o účinok vylúčenia odberateľov a dosiahnutia kritickej veľkosti prostredníctvom časti programu týkajúcej sa uvoľnenia odberateľov. Dražený objem 400 miliónov m³ predstavuje 17 % trhu dodávok priemyselným odberateľom a decentralizovaným CHP a 45 % trhu dodávok malým podnikom a domácnostiam.
- (123) Ročný objem zemného plynu, ktorý sa má uvoľniť, bude mať významný vplyv na likviditu na dánskom trhu zemného plynu a poskytne konkurentom, ktorí sú aktívni alebo si želajú byť aktívni, možnosť ponúkať v hospodárskej súťaži so spoločnosťou DONG na týchto trhoch dodávky obidvoch palív – zemného plynu/elektrickej energie.
- (124) Akékoľvek znepokojenie, pokiaľ ide o zrušenie vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu centralizovaných CHP ako vyvažujúcej možnosti k požiadavkám flexibility dodávateľov a vylúčenia vstupu, riešia opatrenia vyrovnávania zmien spotreby zemného plynu, ako aj odpredaj skladovacieho zariadenia Lille Torup, čo vytvára hospodársku súťaž medzi týmito dvoma dánskymi skladovacími priestormi.
- (125) V rozhodnutí sa preto konštatuje, že v dôsledku predložených záväzkov nebudú vstupné bariéry vyššie než v situácii pred koncentráciou.
- ii) *Eliminácia potenciálnej hospodárskej súťaže*
- (126) V rozhodnutí sa konštatuje, že celkové zníženie vstupných bariér na týchto trhoch bude mať účinok vyrovnania straty potenciálnej konkurencie na týchto trhoch.
- (127) Pokiaľ ide o program uvoľňovania plynu, dosahuje sa najmä dvoma spôsobmi. Po prvé, zlepšený prístup k zemnému plynu podľa programu uvoľňovania plynu so súvisiacim vyrovnávaním zmeny spotreby zemného plynu umožňuje vstup ostatných potenciálnych konkurentov. Po druhé, mechanizmus uvoľnenia odberateľa zabezpečuje, aby potenciálni konkurenti, ktorí chcú vstúpiť na dánsky trh(trhy), ktorí získali zemný plyn prostredníctvom programu uvoľňovania, mali pomerne jednoduchý prístup k odberateľom.
- (128) Po druhé, odpredaj skladovacích priestorov umožní vstup zavedením hospodárskej súťaže medzi dvoma dánskymi skladovacími priestormi, čo odstráni riziko vylúčenia vstupu a posilní celkovú dôveru v nediskriminačný prístup k skladovacím zariadeniam.
- 7. ZÁVER**
- (129) V rozhodnutí sa konštatuje, že navrhovaná koncentrácia s predloženými záväzkami nebude významne brániť účinnej hospodárskej súťaži na spoločnom trhu alebo na jeho podstatnej časti, predovšetkým ako dôsledok vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia.
- (130) Komisia následne vyhlasuje oznámenú koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom a Dohodou o EHP podľa článku 2 ods. 2 a článku 8 ods. 2 nariadenia o koncentráciách a článku 57 Dohody o EHP.